

vyšovaly hodnotu 500 Kč, rozuměti beze všeho tak, že si byl stěžovatel vědom i toho, že věci pod čís. 2 uvedené samy o sobě již měly tuto hodnotu.

Nejvyšší soud nemá pro tento nedostatek zjištění náležitý podklad, aby sám rozhodl, je-li čin stěžovatelův podřaditi ustanovení § 186 a) tr. z. či mírnějšímu ustanovení § 464 tr. zák., pročez podle § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. přikázal věc soudu první stolice, by si zjednal potřebná skutková zjištění a pak znovu rozhodl, aniž bylo třeba se obíratí ostatními výtkami stížnosti, s formálního hlediska uplatňovanými.

Čís. 5281.

Podle prvního odstavce § 23 zákona o tisku je trestný každý, kdo sbírá předplatitele nebo upisovatele, nemaje k tomu písemného povolení, vydaného k tomu zvláště úřadem bezpečnosti. Způsob, jakým se sbírání děje, je lhostejný a zejména není omezen na ony způsoby, jak je vyžadovala nedovolená kolportáž podle prvního ustanovení § 19 (1), čís. 1 zákona čís. 126/33 Sb. z. a n. zrušené věty tohoto odstavce. Trestné je tudíž sbírání předplatitelů nebo upisovatelů i rozesíláním tištěných prospektů.

Skutková povaha přečinu podle první věty § 24 zákona o tisku nevyžaduje vědomí pachatelovo o záповědi, nýbrž stačí kulposní nevědomost pachatelova o ní.

Nezjednal-li si pachatel — vydavatel knih — jistotu v tom, zda byl skutečně soudním nálezem zapovězen spis, jehož obsah je zřejmě způsobilý hrubě porušiti veřejnou mravopoctnost a vzbuzuje tudíž podezření, že jeho rozšiřování bylo zapovězeno, a spis přes to rozšiřoval, odpovídá za to podle citovaného místa zákona, byť i o zákazu nevěděl.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1935, Zm I 1211/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 16. října 1934, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 24 zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. z. z r. 1863 a přestupkem podle § 23, odst. 1, věta 2 téhož zákona.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost se dovolává důvodů zmatečnosti podle čís. 5 a 9a) § 281 tr. ř.

A. Pokud se týče výroku o vině podle § 24 zákona o tisku, vytýká zmateční stížnost s hlediska hmotněprávního zmatku podle § 281, čís. 9a) tr. ř., že skutková povaha přečinu podle § 24 tisk. zákona není dána po objektivní stránce, poněvadž prý schází zjištění, že stěžovatel knihu »Justina« po jejím zabavení rozšiřoval po rozumu citovaného zákonného ustanovení. Než tu pomíjí stížnost výslovné rozsudkové zjištění, že obžalovaný onu knihu rozšiřoval a že rozsudek se při tom dovolává

vlastního doznání obžalovaného učiněného u policie, podle něhož zasílal publikace u něho zabavené, tudíž i knihu »Justina«, svým známým a osobám doporučeným. Tato stěžovatelova doznaná činnost naplňuje pojem rozšiřování tiskopisu, jak je má na mysli § 24 tisk. zákona a v úvahu přicházející § 6 téhož zákona, kde se jako způsoby rozšiřování tiskopisu uvádí též jeho rozdávání, které stěžovatel doznává. Hmotněprávní zmatek podle § 281, čís. 9a) tr. ř. není tudíž v tomto směru proveden po zákonu.

Rovněž lichá je výtká stížnosti, činěná s hlediska téhož zmatečného důvodu, že není zjištěno, že stěžovatel v době, kdy knihu »Justina« rozšiřoval, věděl o jejím zákazu.

Stížnost přehlíží, že stěžovatel byl uznán vinným přečinem podle § 24 tisk. zákona nikoliv podle 2. věty tohoto paragrafu, nýbrž podle první jeho věty, totiž proto, že zmíněný neperiodický tiskopis dále rozšiřoval přes to, že v Úředním listě republiky Čsl. ze dne 3. srpna 1932, čís. 178 byl řádně vyhlášen zákaz jeho rozšiřování, tedy proti záповědi nálezem soudcovským vyřknuté a náležitě vyhlášené. Tato první skutková povaha přečinu podle § 24 tisk. zákona nevyžaduje vědomí pachatelovo o záповědi tam zmíněné, nýbrž stačí kulposní nevědomost pachatelova o ní. Tuto kulposní nevědomost u pachatele zjišťuje a odůvodňuje nalézací soud správně výrokem, že obžalovným tvrzená nevědomost o zákazu nemůže jej omlouvat, ježto jako vydavatel knih měl se starati o vyhlášky v Úředním listě. Jen absolutní nemožnost seznaní obsah náležitě vyhlášeného tiskového nálezu byla by s to, aby obžalovaného omluvila (čís. 2705 sb. n. s.). Dlužno k tomu jen ještě dodat, že obsah knihy »Justina«, o jehož způsobnosti porušení hrubě veřejnou mravopočestnost nelze pochybovat, musil ve stěžovateli vzbuditi podezření, že rozšiřování této knihy bylo již soudním nálezem záповězeno a že bylo tudíž povinností stěžovatelovou, aby si o tom zjednal jistotu. Neučinil-li tak a rozšiřoval-li knihu přes to, odpovídá za to podle 1. věty § 24 tisk. zákona, byť i o řečeném zákazu nevěděl. Zmatečný důvod čís. 9a) § 281 tr. ř. jest tudíž v tomto směru uplatněn bezdůvodně.

B. Přestupkem podle § 23 tisk. zákona jest stěžovatel uznán vinným proto, že sbíral upisovatele spisů tištěných, nemaje k tomu písemného povolení, vydaného k tomu zvláště úřadem bezpečnosti. Nalézací soud zjišťuje v tomto směru, že obžalovaný tištěným pozváním jednak nabízel zmíněnou knihu »Justina« ke koupi, jednak vybízel k subskripci tištěné knihy »Román malé Violetty«, o níž ohlašoval, že vyjde dne 1. listopadu 1933.

Zmatečnou stížnost uplatňuje s hlediska zmatku čís. 9a) § 281 tr. ř., že v tomto zjištěném jednání stěžovatelově neprávem byla shledána skutková povaha přestupku podle § 23 tisk. zákona předně proto, že ze souvislosti zde v úvahu přicházející druhé věty prvního odstavce § 23 tisk. zákona s předchozí — tiskovou novelou ze dne 10. července 1933, čís. 126 Sb. z. a n. však zrušenou — větou téhož odstavce plyne, že skutková povaha souzeného přestupku vyžaduje sbírání předplatitelů a upisovatelů a týmiž způsoby, jak je vyžadovala nedovolená kolportáž podle oné předchozí věty tohoto paragrafu, totiž chozením po domech, vyvoláváním, rozdáváním a prodáváním mimo místnosti řádně k tomu ustanovené. V souvislosti s tím uplatňuje stížnost, že sbírání předplatitelů těmito způsoby není ani žalováno, ani zjištěno.

Právnímu názoru zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. Nesprávnosti jeho nasvědčuje již ta skutečnost, že citovaná tisková novela omezila se na zrušení první věty prvního odstavce § 23 tisk. zákona a ponechala druhou větu v platnosti bez jakéhokoli dodatku nebo jakékoli změny. I z původního znění 1. odstavce § 23 tisk. zák. plyne, že v obou jeho větách jde o různé samostatné trestné činy, které mezi sebou nemají souvislosti. Tento názor vyslovil též bývalý nejvyšší soud v důvodech svého rozhodnutí čís. 2244/98 úř. sb. I sama povaha souzeného přestupku podle 1. — dříve 2. — věty § 23 nepřipouští omezení způsobu jeho provedení, jak je zmateční stížnost má na mysli, neboť je samozřejmo, že sbírání předplatitelů a upisovatelů na tištěná díla může se státi a stává se zpravidla rozesíláním prospektů, tedy způsobem, jež první věta 1. odstavce § 23 neuvádí.

Rovněž nedůvodná je další námitka zmateční stížnosti, že skutková povaha přestupku stěžovateli za vinu daného není opodstatněna proto, poněvadž prý zákon vyžaduje sbírání předplatitelů nebo upisovatelů buď osobní nebo třetími osobami a že proto nespadá pod tuto trestní sankci sbírání tištěným vyzváním, jako se stalo v souzeném případě. Než podle autentického znění zákona: »Das Sammeln von Pränummeranten oder Subscribenten durch Personen, welche nicht mit einem hiezu von der Sicherheitsbehörde besonders ausgestellten Erlaubnisschein versehen sind, ist verboten«, je trestným každý, kdo sbírá předplatitele nebo upisovatele, nemaje k tomu písemného svolení, vydaného zvláště k tomu konci úřadem bezpečnosti. Způsob, jakým se sbírání děje, je lhostejný a je tedy trestné i sbírání rozesíláním tištěných prospektů, jak se stalo v souzeném případě. Zmateční důvod čís. 9 a) § 281 tr. ř. jest tudíž i v tomto směru uplatněn bezdůvodně.

Čís. 5282.

Byla-li vinníkovi opominutím celního a poštovního úřadu i po zákazu dopravy cizozemského tiskopisu dodávána jednotlivá čísla již dříve předplaceného časopisu, neodpovídá sice vinník trestně za samu »dopravu« tiskopisu, ale přestupuje zákaz jeho »dovozu«, jestliže úmyslně, ať sám či prostřednictvím svých lidí, i po zákazu čísla ta od poštovního doručovacího orgánu přijímá.

Pro trestnost vinníkovu s hlediska § 18 (3) zák. čís. 126/33 Sb. z. a n. stačí již překročení normy, aniž ho omlouvá neznalost zákazu — leč by tu byla absolutní nemožnost seznati jeho obsah — nebo neschopnost pochopiti tendenci tiskopisu či jakýkoli zvláštní důvod jeho skutku.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1935, Zm I 152/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 11. prosince 1934, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 18, odst. 3 tiskové novely čís. 126/33 Sb. z. a n.